

poble”.

Iniciatives com aquestes no tenen res a veure amb voler ressucitar les dues Espanyes, enfrontant uns espanyols contra uns altres. La generositat demostrada durant la Transició entre vencedors i perdedors no ha de ser obstacle per conèixer la veritat del que va passar i menys per homenatjar dignament totes les víctimes.

És cert que el sol coneixement de la història no evita cometre les atrocitats del passat, però aquest fet junt amb el foment dels valors democràtics de llibertat, justícia, pau i tolerància faran que hàgim après les lliçons de la història per no repetir els mateixos errors dels nostres avantpassats.

Mentre la dreta negui el concepte de memòria històrica i no condemni sense pal·liatius la dictadura franquista, Espanya no haurà guarit de les ferides del passat i no podrem parlar de veritable i definitiva reconciliació nacional. I això és urgent perquè les persones que van patir la Guerra i la Dictadura desapareixeran i no hauran vist reconegut el seu sacrifici, fet que, a més de ser dolorós, representarà una vergonya per tots nosaltres.

Santa Perpètua de Mogoda, octubre de 2006

P. D. Estem a setembre de 2007 i encara no s'ha aprovat ni la Llei de Memorial Democràtic, que el Govern de la Generalitat ha recuperat de la legislatura anterior, ni tampoc la Llei de la Memòria Històrica. Esperem que tant l'una com l'altra siguin una realitat aquesta legislatura i comptin amb el màxim consens possible.

La funció dels centres d'estudis a la societat. presentació del Centre de Recerques i Estudis Mogoda.

Josep Santesmases, president de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana (CCEPC)

L'acte de presentació del Centre de Recerques i Estudis Mogoda, que ara i aquí estem celebrant, és un acte molt important per a Santa Perpètua. No pas pels convidats que som en aquesta taula, que en tot cas l'únic que ens pertoca fer és aixecar acta, com un notari, del fet que es produeix. Què és el que succeirà en el temps que pugui durar l'acte? Doncs, que d'una manera formal haurem vist com unes persones que s'han constituït en associació, en un centre d'estudis, presenten un projecte de treball cultural seriós a favor de Santa Perpètua. Parlem de la cultura que com les arrels de les plantes s'aferra el territori, i en sap conduir els colors i les aromes que el personalitzen. D'alguna manera avui s'ha fet com feien abans un home i una dona quan havien de contraure matrimoni: feien i signaven els capítols matrimonials, en els quals cadascú es comprometia amb uns compromisos concrets d'aportacions materials, al mateix temps que planificaven el futur fins més enllà de la mort. D'alguna manera una de les parts ha especificat què vol i què pot aportar a la cultura de Santa Perpètua. Ara toca que l'altra part, que sou vosaltres els ciutadans i els seus representants a la casa de la vila, manifesti la seva contribució al projecte. Com sabeu molts dels

Presentació CREM.

Exposició Lluís Companys

Publicació semestral de la CCEPC

matrimonis que antigament s'establien no es feien pas per amor, en alguns fins i tot la coneixença de les parts era nul·la o escassa. S'havien convingut. Eren un joc d'interessos; l'amor, deien, que si de cas ja vindria amb el temps. Jo no conec la gent que heu constituït el centre però amb els ulls clucs posaria la mà al foc que l'estima envers el lloc d'on sou fills, o on heu vingut a viure, hi és assegurada. D'altra manera no hauríeu tirat endavant el projecte. Com també n'estic segur que l'altra part, Ajuntament i ciutadans, ben aviat signarà els capítols convençuda que l'aportació que el Centre de Receques i Estudis Mogoda, ha posat damunt de la taula és qualitativament molt important, i a més a més hi té l'estimació diàfanament expressada.

El que passa avui aquí, no és cap novetat. A quants llocs un dia o altre un grup de gent que mostren inquietuds pel coneixement de la història de la seva població, o de la seva comarca, pel medi natural que els envolta, pel patrimoni que han rebut dels seus avantpassats, o dels que van viure en aquell indret, es constitueixen en centre d'estudis? Són gent que volen treballar per conèixer amb profunditat el patrimoni heretat, per preservar-lo i donar-lo a conèixer a la resta de ciutadans, posant en comú inquietuds, i molt sovint també experiències acumulades. Aquest fet fa moltes dècades que sortosament es produeix en un lloc o altre. Hi ha èpoques més dinàmiques i d'altres més magres. Els temps històrics són els que són. Aquests darrers anys, per exemple, hi ha una bona colla de centres d'estudis que han aplegat els 25 anys. Això no respon a altra cosa que a les dinàmiques iniciades als primers anys de la Transició. Però l'impuls continua: ara fa poc, per exemple, es constituïa el Centre d'Estudis de les Garrigues, o un altre a la població de Vandellòs, per dir llocs d'un context social molt diferent del vostre. Però en el fons de tot els objectius són els mateixos: ganes de treballar per la cultura en majúscules, per fer recerca, per difondre-la, per publicar, per establir vincles amb el moviment dels centres d'estudis i fer-ho de l'única manera que es pot fer quan no se'n treu un benefici econòmic: que és fer-ho amb rigor.

Per ajudar a entendre una mica més què és un centre d'estudis m'agradaria llegir dues curtes definicions fetes per a l'exposició «Els Centres d'Estudis a les terres de parla catalana». Santi Ponce escrivia: «Els centres d'estudis són formats per persones que estimen la terra, que coneixen el territori, i que vetllen per la recuperació i divulgació del patrimoni del municipi o la comarca on viuen o actuen». I Josep Borell i Figuera puntualitzava: «Els centres d'estudis no són només uns àmbits on es troben la recerca i la investigació amateur i acadèmica sobre un territori, una localitat, sinó també i, molt especialment, un espai des d'on es dinamitza culturalment aquest territori, des d'on se n'estudia i se'n conserva, en molts casos, el seu patrimoni històric i on convergeixen idees, inquietuds i visions de futur sobre tots els àmbits del saber».

Un col·lectiu de centres d'estudis, l'any 1992 van decidir emprendre un camí comú, constituint la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana que avui està formada per 76 centres situats al Principat, a les Illes, al País Valencià, a la Franja i a l'Alguer. Per què? Evidentment per compartir experiències, problemes, per crear xarxa entre nosaltres, per presentar-nos com a moviment davant les administracions, per tirar endavant projectes,

i per situar en el lloc que li pertoca la nostra aportació a la cultura d'aquest país. Avui tenim la seu social a l'IEC, tenim dos mitjans d'informació i de reflexió, Infocentres i Frontissa. Hem fet quatre congressos, enguany el 5è a Maó i ja valorem la possibilitat del 6è per a l'any vinent. Amb la Generalitat de Catalunya hem creat una fundació per donar suport als centres: l'Institut Ramon Muntaner; amb la qual cosa hem fet un salt qualitatiu molt important en el coneixement de tota la nostra producció, de tota la recerca que es fa i de qui la fa; en el finançament de projectes dels centres, etc. I aquí és on heu entrat vosaltres i on sou molt ben rebuts. I ho heu fet, com al meu entendre pertoca, no com un bolet aïllat, sinó formant part del conjunt que contribuïu a enriquir.

Santa Perpètua de Mogoda, 5 de març de 2005

Vinyals, F. Història de Santa Perpètua de Mogoda. des de la prehistòria als primers anys del segle XX

Santa Perpètua de Mogoda, 1994

Jaume Vilaginés, doctor en Història Medieval

Història de Santa Perpètua de Mogoda de Fermí Vinyals és una obra imprescindible per conèixer el passat de Santa Perpètua. És una publicació que tothom que tingui la inquietud o la curiositat de saber del passat de la localitat ha de llegir i també és una obra que qualsevol estudiós ha de consultar si vol fer-ne alguna recerca.

Fermí Vinyals ens va llegir el llibre que ressenyem com una recopilació de tota la seva llarga i metòdica feina d'investigador que va dur a terme durant molt de temps. Hi trobem una extensa descripció de la informació que va anar aplegant durant molts anys. Fermí Vinyals ofereix un recorregut llarg, dens i complet de la història de la localitat, des de la prehistòria fins als inicis del segle XX. En la presentació es diu que és una sort tenir algú com Fermí Vinyals, que en períodes de penúria cultural va ser capaç d'endegar una valuosa feina de recopilació documental, escrita i arqueològica, i encapçalar un grup entusiasta de persones engrescades en la recerca i apassionades del seu poble. L'obra que ressenyem és l'evidència d'aquest treball de dècades.

El llibre comença amb un interessant apartat sobre l'evolució geològica de la riera de Caldes, la qual ha tingut un paper destacat en la història de Santa Perpètua, com element destructor i transformador. Després, el text fa un repàs de totes les èpoques de la prehistòria a través de les troballes que s'han fet en el terme de la localitat i descriu aquelles que han estat més destacades: els jaciments neolítics de Can Vinyals, la necròpolis de la Florida i el jaciment de Torreblanca del bronze final són algunes d'elles. La gran tasca del Grup Pro Arqueologia queda palès en el capítol dedicat a l'època ibèrica i a la colonització romana. Fermí Vinyals descriu les importants troballes que s'han fet d'aquests períodes, entre les quals es poden destacar el forn ibèric de les Mínetes, la vil·la romana del camp de Ca n'Oller i, per la seva importància i significació, l'estela ibèrica, trobada a Can Soldevila.

L'època medieval suposa un altre període important en el decurs de la història de la localitat. D'aquesta època, especialment a partir del segle X,

Correu de notícies de la CCEPC

Portada llibre F. Vinyals

